

OGÓLNOPOLSKIE
TOWARZYSTWO
OCHRONY PTAKÓW

ul. Odrowąża 24, 05-270 Marki k. Warszawy, tel.: +48 22 761 82 05, e-mail: biuro@otop.org.pl, www.otop.org.pl

Warszawa, 26 września 2022 r.

Czy Wisła podzieli los Odry?

Przyrodnicy apelują do polityków i decydentów o zaniechanie planów budowy szkodliwej inwestycji.

Rzeki w Europie wysychają, Polska zmagą się z kolejnym rokiem suszy, a zasoby wodne nieustannie się kurczą. Tymczasem rząd planuje inwestycję, która będzie gwoździem do trumny polskich rzek. Międzynarodowa droga wodna E40 – ogromna inwestycja hydrotechniczna, która ma kosztować co najmniej 60 miliardów zł*, zniszczy naturalny charakter wielu rzek w Europie Środkowo-Wschodniej, w tym Wisły. W planach jest budowa kilkunastu stopni wodnych, które zamienią swobodnie płynącą rzekę w ciąg zbiorników zaporowych, podobnych do istniejącego Zbiornika Włocławskiego. Będzie to śmierć ekologiczna dla całego ekosystemu największej rzeki w Polsce.

Międzynarodowy raport koalicji Ratujmy Polesie „Droga wodna E40 – zagrożenie dla różnorodności biologicznej i kluczowych obszarów chronionych”: prawie 200 obszarów chronionych do zniszczenia!

Droga wodna E40 ma być rzecznią „autostradą” łączącą Bałtyk z Morzem Czarnym. Jeśli powstanie, będzie miała destrukcyjny wpływ na obszary chronione prawem międzynarodowym o powierzchni równej 10% terytorium Polski. Panel 25 międzynarodowych naukowców** oraz wyniki raportu koalicji Ratujmy Polesie potwierdzają: E40 to jedno z najpoważniejszych zagrożeń dla różnorodności biologicznej na świecie. Zniszczeniu ulegnie przyroda kilkuset kilometrów Wisły od Gdańska aż po Dęblin, Wieprz, rzeki i mokradła w Białorusi i Ukrainie. Odwodnione zostaną tysiące hektarów gruntów. Pogłębi to problem suszy, z którym wszyscy z roku na rok będziemy się coraz bardziej dotkliwie mierzyć.

Ile zapłacimy za budowę absurdalnej drogi wodnej?

Polesie, region przez który przebiegać ma znaczna część drogi wodnej E40, nazywane jest Amazonią Europy. Ten unikatowy obszar, leżący na terenie Polski, Białorusi, Ukrainy (i Rosji), jest największym na kontynencie obszarem podmokłym. W wyniku budowy drogi wodnej E40 zagrożone będą **193 obszary objęte ochroną prawem międzynarodowym**, znajdujące się na terenie tych 3 państw. Na **73** obszary droga wodna E40 wpłynie bezpośrednio, niszcząc siedliska, doprowadzając do wyginięcia wielu gatunków i zaburzając stosunki wodne. Z samej tylko doliny Prypeci każdego roku korzysta **1,5 miliona ptaków wodno-błotnych**. Osuszanie terenów podmokłych i regulacja rzek, nasilone od XIX wieku, są kluczowymi przyczynami ogromnego kryzysu wodnego, z jakim się aktualnie

OGÓLNOPOLSKIE
TOWARZYSTWO
OCHRONY PTAKÓW

ul. Odrowąża 24, 05-270 Marki k. Warszawy, tel.: +48 22 761 82 05, e-mail: biuro@otop.org.pl, www.otop.org.pl

mierzymy. Ma on znaczenie nie tylko dla przyrody, ale także poważnie wpływa na warunki życia ludzi i gospodarkę.

Raport międzynarodowej koalicji Ratujmy Polesie (Save Polesia) pokazuje to, co rządzący starają się skrzętnie ukryć. Skumulowany, negatywny wpływ całej inwestycji na środowisko będzie tak ogromny, że nie powinna być ona nigdy rozpoczęta – ani jako całość, ani jako poszczególne jej elementy. Najłatwiejszym i, niestety, realizowanym w Polsce sposobem na uniknięcie niewygodnych dla decydentów pytań o szkody środowiskowe jest podzielenie inwestycji na kilka – kilkanaście etapów, tak aby nie pokazać całości negatywnego wpływu. W Polsce wciąż nie powstał całościowy Program Rozwoju Drogi Wodnej Wisły, który z pewnością upadnie po przeprowadzeniu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Nie przeszkadza to jednak przygotowywać do realizacji pojedynczych inwestycji w kierunku budowy międzynarodowej drogi wodnej na Wiśle.

Stopień wodny w Siarzewie – część większego planu i gwóźdź do trumny polskich rzek

W Polsce znaczącym krokiem ku budowie drogi wodnej E40 jest planowany nowy stopień wodny w Siarzewie na Wiśle. Odwołania organizacji pozarządowych od decyzji środowiskowej dla tej tamy czekają na rozpatrzenie już ponad 4,5 roku. Tymczasem rozpisywane są kolejne przetargi, a stopień wodny ponownie staje się polityczną zagrywką wyborczą. To wszystko kosztem przyrody i kosztem społeczeństwa.

Czy Wisła podzieli los Odry?

Katastrofa ekologiczna na Odrze nie była konsekwencją jednorazowego zrzutu zanieczyszczeń, ale dziesiątków lat uporczywego niszczenia ekosystemu rzeki. Zasolone wody pokopalniane i ścieki przemysłowe są odprowadzane także do Wisły. Masowy rozwój toksycznych złotowiciowców w Odrze mógł nastąpić dzięki wzrostowi zasolenia wody, ale także regulacji fragmentów Odry i zamienieniu rzeki w uregulowany kanał oraz serię zbiorników zaporowych. Dokładnie to samo rząd może teraz zafundować Wiśle, zmieniając ją w kanał dla żeglugi towarowej.

Z nienawiści do rzek

Ten horrendalny pomysł to nie tylko łamanie międzynarodowego prawa, ale także inwestycyjny bubel, który pochłonie 60 miliardów złotych. Są to jedynie szacunkowe koszty samej inwestycji, gdyż koszty środowiskowe (np. skutkujące suszą), które czekają nasz kraj, ciężko jest wyliczyć. Tymczasem zyski z budowy drogi wodnej E40 z trudem mogą sięgnąć połowy kwoty inwestycji. Zniszczenie setek kilometrów rzek i tysięcy hektarów mokradeł za pieniądze obywateli, w dobie katastrofy klimatycznej i przy pogłębiającym się deficycie wody, jest bulwersujące i nieakceptowalne.

OGÓLNOPOLSKIE
TOWARZYSTWO
OCHRONY PTAKÓW

ul. Odrowąża 24, 05-270 Marki k. Warszawy, tel.: +48 22 761 82 05, e-mail: biuro@otop.org.pl, www.otop.org.pl

Dość znaczy dość

Oczekujemy, że Ministerstwo Infrastruktury raz na zawsze przestanie oszukiwać obywateli, obiecując zbawienny wpływ regulacji rzek, i zaprzestanie realizowania projektu drogi wodnej E40. Zaoszczędzone w ten sposób czas i pieniądze należy niezwłocznie przeznaczyć na racjonalne rozwiązania problemów transportowych, kryzysu wodnego, kryzysu środowiskowego i prawa do życia ludzi w zdrowym, czystym środowisku. Skutki przyrodnicze, społeczne i ekonomiczne budowy drogi wodnej E40 są nie do zaakceptowania!

Kontakt:

Małgorzata Górka malgorzata.gorska@otop.org.pl, tel. 605 072 963

Marek Elas marek.elas@otop.org.pl, tel. 500 538 822

Raport „Droga wodna E40 – zagrożenie dla różnorodności biologicznej i kluczowych obszarów chronionych” (wersja angielska): https://otop.org.pl/wp-content/uploads/2022/09/SavePolesia-report.-E40-waterway-impacts-on-protected-areas-in-Poland-Belarus-and-Ukraine_compressed.pdf

Podsumowanie raportu (wersja polska): https://otop.org.pl/wp-content/uploads/2022/09/PL_SavePolesia_Factsheet_E40_zagrozenie-bioroznorodnosc OK.pdf

Więcej informacji na www.otop.org.pl, www.savepolesia.org oraz www.drogawodnae40.pl

*Analiza kosztów i korzyści drogi wodnej E40 w Polsce <https://savepolesia.org/new-economic-report-indicates-e40-waterway-would-operate-at-massive-loss/>

**A 2021 Horizon Scan of Emerging Global Biological Conservation Issues, Trends in Ecology & Evolution. <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0169534720303062>

OGÓLNOPOLSKIE
TOWARZYSTWO
OCHRONY PTAKÓW

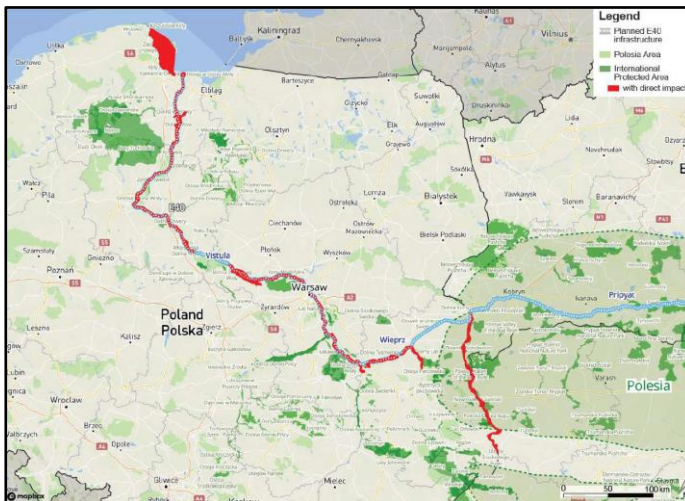

ul. Odrowąża 24, 05-270 Marki k. Warszawy, tel.: +48 22 761 82 05, e-mail: biuro@otop.org.pl, www.otop.org.pl

Planowany przebieg drogi wodnej E40 i obszary chronione zagrożone jej budową

Mapa obszarów chronionych pod wpływem drogi wodnej E40 w Polsce

OTOP jest zarejestrowaną, krajową organizacją pozarządową, zajmującą się ochroną dzikich ptaków i miejsc, w których one żyją. Naszym celem jest zachowanie dziedzictwa przyrodniczego dla dobra obecnych i przyszłych pokoleń. Jesteśmy partnerem światowej federacji towarzystw ochrony ptaków - BirdLife International.